

Mestna občina **Novo mesto**

Občinska uprava

Direktorica

Seidlova cesta 1
8000 Novo mesto
T: 07 39 39 202
F: 07 39 39 208

mestna.obcina@novomesto.si
www.novomesto.si

Številka: 382-5/2020-3 (605)

Datum: 30. 9. 2020

OBČINSKI SVET
MESTNE OBČINE NOVO MESTO, tu

ZADEVA: STRATEGIJA DIGITALNEGA RAZVOJA MESTNE OBČINE NOVO MESTO 2030

PREDMET: OPREDELITEV DO PREDLOGOV ZA DOPOLNITVE STRATEGIJE DIGITALNEGA RAZVOJA MESTNE OBČINE NOVO MESTO 2030

1. PREDLOG ZA DOPOLNITEV – dr. Janez Povh, občinski svetnik MONM

- a) »Pametno mesto mora biti dober kraj za življenje, ki ponuja najboljšo možno kakovost življenja z najnižjo možno rabo virov« bi popravil npr. v »Pametno mesto mora biti privlačen kraj za življenje, saj nudi visoko kakovost življenja ob zmerni porabi javnih virov.« Dodatno na strani 8 in 18: »Kakovost učinkov, ki jih prinaša digitalni razvoj, mora biti neposredno povezana z najnižjo možno rabo virov.« Izraz »z najnižjo možno rabo virov« popraviti v »zmerno ali nizko ali gospodarno ali učinkovito.« Najnižja možna raba ima se sliši, kot da nas zanimajo najprej poceni (najcenejše) rešitve.

Najnižja možna raba virov je ambiciozen cilj, ki sledi definicijam Evropske komisije za pametna mesta, pri tem pa vire postavlja nasproti najboljši možni kakovosti življenja. Najnižja možna raba virov zajema vse od porabe vode do človeških virov, ki jih lahko merimo, npr. v času, preživetem v prometnem zastoju. Takšno razumevanje pametnih mest je tudi središčno za Evropski zeleni dogovor (Green Deal), ki predstavlja novo strategijo za preoblikovanje Unije v sodobno gospodarstvo, ki bo učinkovito izkoriščalo vire in bo konkurenčno. Navedba torej ni v ničemer povezana s sledenjem najcenejšim rešitvam, ampak se nanaša na usmerjenost v zmanjšanje rabe virov.

- b) Omenja se cilj 95 % pokritosti s hitrim internetom. A ni cilj RuNe višji? 99%?

Drži, da je obljublja projekta RuNe, da bo zagotovil 99 % pokritost s hitrim internetom na podeželju, vendar je to načelna obljuba, ki se na terenu lahko spremeni, zato smo v strategijo zapisali odstotek kot cilj, ki je realen in merljivo dosegljiv. Ne glede na to se strinjamo, da je v tem delu strategija lahko enako ambiciozna kot projekt RuNe, zato je v novi verziji dokumenta ta pričakovani odstotek popravljen na 99 %.

- c) 3. Ali je diagram na sliki 1 res edina statistika, ki jo imamo na voljo? Nimamo nobenih podatkov, kjer bi občine med sabo in s slovenskim povprečjem primerjali?

Primerjava med občinami preko DESI indeksa ne obstaja. Uporaba DESI indeksa je bila priporočena s strani Evropske komisije in drugih državnih institucij za strateške

dokumente, ki naslavljajo digitalizacijo. Indeks digitalnega gospodarstva in družbe (DESI) je sestavljeni indeks, ki povzema ustrezne kazalnike o evropski digitalni uspešnosti in spremlja razvoj držav članic EU v digitalni konkurenčnosti. Trenutno je edino metodološko primerljivo merilo med državami in ga ob odsotnosti boljših statistik uporabljamo za izhodišče načrtovanja digitalnega razvoja. Pristop je ustrezen tudi zato, ker se »tekma« digitalnega razvoja ne odvija med občinami, ampak v evropskem in globalnem prostoru.

- d) Poglavje 5.4, prvi stavek: Mesta ne bodo nikoli stoodstotno "varna", niti se ne bodo mogla popolnoma izogniti nevarnosti. Prva in druga alternativa zame pomenita isto, torej ne more biti med njima "niti".

Strinjamo se s predlagano spremembo. Navedba je bila ustrezno popravljena v novi verziji dokumenta Strategije digitalnega razvoja.

- e) Cilj 2.1 – Vzpostaviti sistem dolgoročnega merjenja kakovosti zraka in stanja vod v občini na dveh točkah v MONM. A nismo že večkrat izrazili stališče, da je treba tole meriti na gostejši mreži? Dve merilni točki sta, vsaj glede zraka, premalo.

Zadnja ugotovitev naših analiz kakovosti zraka, pri katerih je sodeloval tudi ARSO, je, da se podatki iz različnih merilnih mest novomeške kotline glede onesnaženja zraka bistveno ne razlikujejo. Zato je bolj pomembno postaviti omejeno število zelo natančnih merilnih mest s podatki, na katere se lahko zanesemo, kot večje število manj natančnih, ki kažejo podobne podatke.

- f) Cilj 5.2 – Dvig IKT kompetenc s poudarkom na posebnih ciljnih skupinah (starejši in osebe s posebnimi potrebami). Predlagam, da se tu ali pa v poglavju 6 omeniti načrtno dvigovanje digitalnih kompetenc, ki jih potrebuje lokalno gospodarstvo (robotika, industrija 4.0).

S predlogom se v celoti strinjamo, zato je bila v poglavje 6 dodan cilj 5.4 - Načrtno dvigovanje digitalnih kompetenc, ki jih potrebuje lokalno gospodarstvo (robotika, industrija 4.0).

- g) Cilj 7.5 – Vzpostaviti osnovno infrastrukturo javnih storitev v oblaku za distribuirano računalništvo. Predlagam: Cilj 7.5 – Vzpostaviti osnovno infrastrukturo javnih storitev v oblaku po principih distribuiranega računalništva. Po mojem sicer MONM ne rabi postavljati take infrastrukture, ampak se naj nasloni na infrastrukturo, ki jo bo razvijala vlada RS.

S predlogom spremembe besedila se strinjamo in je popravljen v novi verziji dokumenta. Ne glede na pretekle obljube Vlade RS in pristojnih ministrstev, občinam danes ni na voljo državna infrastruktura po principu oblaka, na katero bi se lahko naslonila v svojih razvojnih potrebah. Po zadnjih informacijah tudi ne moremo pričakovati, da bo takšna državna infrastruktura na voljo v nekaj letih ali desetletju, zato je za občino nujno, da sama naredi vsaj osnovne korake na tem področju. Pri tem bomo seveda upoštevali vse zahteve in priporočila Ministrstva za javno upravo, ki naslavljajo zadevno področje.

2. PREDLOG ZA DOPOLNITEV – mag. Adolf Zupan, občinski svetnik MONM

- a) Za hitrejši in uspešnejši razvoj bi bilo v dokument potrebno vključiti podporo gospodarskim subjektom MONM in operaterjem za gradnjo tako fiksnih kot mobilnih omrežij. Pogrešamo zaveze za podporo MONM pri gradnji 5G omrežja, ki bo ključno za vse ostale vertikale pametnega mesta, pametnih tovarn in konec koncev tudi zagotovitvi fiksne širokopasovne infrastrukture za rezidenčne uporabnike na podeželju.

Ena od nalog občine je, da do ciljev za prebivalce in gospodarstvo pride skozi zagotovitev ustreznih pogojev za telekomunikacijske operaterje, da bodo le-ti lažje kot danes, z minimalnimi nujnimi administrativnimi ovirami, lahko gradili fiksno in mobilno širokopasovno infrastrukturo prihodnosti. MONM mora enakopravno omogočati / olajšati operaterjem in ponudnikom storitev vzpostavitve širokopasovne infrastrukture oziroma informacijsko – komunikacijske tehnologij.

Mestna občina Novo mesto že na osnovi ostalih strateških izhodišč intenzivno podpira razvoj gospodarskih subjektov. V strategiji digitalnega razvoja v poglavju 7. tudi navajamo neposredne cilje zagotavljanja ustrezne pokritosti s širokopasovnim internetom v občini. Glede na to, da je 5G s strani AKOS državno regulirano omrežje, na njegovo širitev občina nima neposrednega vpliva in ga v tem smislu nismo neposredno poimensko vključevali v strategijo. Občina v okviru svojih pristojnosti sicer obravnava vse ponudnike in operaterje 5G omrežja pod enakimi pogoji kot za vso ostalo komunikacijsko infrastrukturo.

- b) V nadaljevanju želim poudariti, da je Kibernetska varnost izrednega pomena. Smiselno bi bilo sodelovanje občine z ostalimi zunanjimi kompetenčnimi institucijami na tem področju.

Kibernetska varnost je v strategiji posebej izpostavljena kot ključno vodilo digitalnega razvoja (Poglavje 5 – 5.2). Mestna občina Novo mesto že sodeluje z vrsto združenj in organizacij, ki imajo kompetence tudi na tem področju (npr. OASC).

- c) Kot alternativa LoRa omrežju se lahko doda tudi uporaba NB-IoT (Narrowband Internet of Things) omrežja, namenjenega množični komunikaciji naprav, povezanih v internet stvari.

Narrowband NB-IoT je licenčna tehnologija (in frekvenčni pas), ki ni prosto dostopna kot LoRa, ampak jo kot posebno internetno omrežje tržijo izključno komercialni operaterji. Zaradi tega NB-IoT Mestna občina Novo mesto ne navaja kot enega od ukrepov, ki ga bo izvajala v okviru strategije. Vsekakor pa preko splošnih izhodišč strategije podpiramo tudi razvoj tovrstnih IoT omrežij, zato smo v Cilj 7.3 dodali dodaten Ukrep - Podpora razvoju drugih internetnih omrežij naslednje generacije, ki zagotavljajo konkurenčnost gospodarstva in poveziljivost občanov v celotni občini.

- d) Ključna vodila v petem poglavju so pisana v smislu pravil - kaj morajo rešitve obvezno upoštevati. Od ključnih vodil bi bilo bolj smiselno pričakovati, da začrtajo smer proti cilju oz. nakažejo / opredelijo cilj, ki ga želimo doseči.

Cilje, ki jih želimo z digitalno strategijo doseči, so zapisani tako v njeni viziji (str. 18) ter posameznih strateških izhodiščih. Ravno tako so cilji razdelani po posameznih področjih nadrejenih strategij ter v poglavju 6. – Temeljni stebri in cilji digitalne strategije.

3. PREDLOGI ZA DOPOLNITEV – Goran Makar, občinski svetnik MONM

- a) V strategiji je pretežno zajeta telemetrija oziroma zbiranje podatkov in parcialno daljinski nadzor. To je energetski, ekološki, prometni ... monitoring in pomanjkljivo vodenje na daljavo. Telemetrija in daljinski nadzor sta potreben pogoj za pametne tehnologije, ki niso čisto nič drugega kot avtomatizacija mest v pametnih mestih in zgradb v pametnih inštalacijah, ne pa zadosten pogoj. Razložiti je potrebno še, kako se bodo posamezni podatki obdelali in kakšna bo strategija SAMODEJNEGA, AVTONOMNEGA, daljinskega vodenja sistema, da se bo stanje izboljšalo. Če bo vlogo analitika in regulatorja/upravnika še vedno opravljal človek, potem govorimo o pametnih upravnikih infrastrukture, ki nam jih primanjkuje. S telemetrijo in obdelavo

podatkov bomo dobili oceno dejanskega stanja, na podlagi katerega bo možno izvajati analize in snovati ukrepe (strategije) ter izvajati ročno v posameznih primerih tudi oddaljeno vodenje.

- b) V veliko primerih nimamo oddaljenega vodenja. Edino pri razsvetljavi sem nekaj ujel o povratni zanki. Imamo javno razsvetljavo izvedeno tako, da je možna regulacija svetlobnega toka? Gostoto prometa se npr. uravnava s tablami, semaforji in prometnimi znaki spremenljive vsebine, pa v mestnem jedru še križev na navadne prometne znake ne znamo postaviti, da bi vedeli, kateri veljajo. Ali pa z nastavljanjem časov v krmilnih omaricah semaforiziranih križišč. A imamo oddaljen dostop do slednjih? Hočem opozoriti, da verjetno veliko infrastrukture za daljinsko vodenje še nimamo. V strategiji je potrebno zagotovo povedati, kaj je potrebna infrastruktura za daljinsko in nekoč avtomatsko vodenje in kako bomo prišli do nje.
- c) Do cilja bi po moji oceni prišli s pilotnimi projekti, s katerimi bi se lotili enega področja v samo enem delu mesta, kjer so pogoji za izvedbo najbolj ugodni. In potem se pokaže, kaj se izplača. Lahko seveda delamo telemetrijo vsevprek in bomo imeli na koncu veliko študij.

Iz zapisanega lahko razberemo, da je strategija digitalnega razvoja v nekem delu premalo ambiciozna, vendar je potrebno razumeti, da je strategija oblikovana realno, na podlagi analize stanja, kje smo danes v Mestni občini Novo mesto in kakšno je splošno stanje v Sloveniji. Zato se osredotoča na temeljne ukrepe, ki pripeljejo tudi do avtonomnih sistemov, nikakor pa se pri teh prvih korakih ne namerava ustaviti. Elemente samodejnega vodenja strategija sicer že predvideva na posameznih področjih – npr. pri mobilnosti je končni cilj avtomatizacija usmerjevalnih sistemov, kar je tudi navedeno kot eden ciljev izpolnjevanja CPS (dinamično upravljanje prometa oz. mobilnosti). Pilotne projekte digitalizacije v Mestni občini Novo mesto že izvajamo, nekateri so v načrtovanju, še več pa jih pričakujemo tudi na osnovi te strategije.

4. PREDLOGI ZA DOPOLNITEV – Uroš Lubej, občinski svetnik MONM

V digitalni strategiji pogrešam pri ciljeh 7.6. do 7.8. omembo temeljnega internega akta, ki ureja poslovanje z digitalnim gradivom pri vsaki javnopravni osebi, to so notranja pravila, ki so celo zakonsko obvezna za JPO, pri katerih nastaja dokumentarno in arhivsko gradivo v digitalni obliki. MONM jih še ni sprejela (od MO le MO Velenje). Notranja pravila urejajo in opisujejo zajem in hrambo gradiva v digitalni obliki (opisujejo procese/postopke, opremo, ukrepe s področja informacijske varnosti in upravljanja z informacijsko infrastrukturo), več gl.: http://www.pokarh-mb.si/uploaded/datoteke/arhiv_republike_slovenije_e_arhiv_domajnko.pdf Skratka, kar je zakonsko obvezno, bistveno in jasno merljivo (konkretno) pri obvladovanju digitalnega gradiva, MONM še nima.

Po naši oceni gre pri arhiviranju podatkov za specifično področje, ki ga splošno naslavlja digitalna strategija v Cilju 7.8 – »Konsolidacija in sistematizirani podatkovni sistemi občinske uprave MONM.« Ukrep »Analiza podatkovnih zbirk ter obstoječih zajemov podatkov v procesih občinske uprave« vključuje tudi analizo obstoječega stanja ter presojo zakonskih obvez na področju arhiviranja podatkov v digitalni obliki. V tem procesu je namreč potrebno tesno sodelovati s ponudnikom opreme ali storitev za shranjevanje podatkov in arhiviranje. Glede na to, da takšna analiza v MONM še ni končana, v strategijo v tem trenutku ni smiselno pisati dodatnih ukrepov, ki jih še ne znamo natančno definirati. Gotovo bo MONM prioritarno preverila dobro prakso pri drugih občinah na tem področju in zagotovila ustrezno izpolnjevanje zakonskih obvez.

4. DOPOLNITEV STRATEGIJE DIGITALNEGA RAZVOJA MONM 2030

Na podlagi predlogov za dopolnitev Strategije digitalnega razvoja Mestne občine Novo mesto, je bila pripravljena nova verzija dokumenta (v1.1), ki vsebuje dodatno označene spremembe na straneh: 15, 20, 24 in 25.

Pripravil:

Peter Geršič

Strokovni sodelavec VII/2-I - za razvoj in pametne skupnosti

dr. Iztok Kovačič
vodja Urada za prostor in razvoj

dr. Vida Čadonič Špelič
direktorica